

Изх. № 106/10.12.2024 г.

ДО

ПРЕЗИДЕНТА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Е-поща: priemna@president.bg

ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА 51-ВО НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ

Е-поща: Nataliya.Kiselova@parliament.bg; infocenter@parliament.bg

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Е-поща: ms_priemna@government.bg; ms_register@government.bg;

МИНИСТЪРА НА ФИНАНСИТЕ

Дирекция Бюджет

Е-поща: budget@minfin.bg; minfin@minfin.bg; secretar@minfin.bg

МИНИСТЪРА НА ЕНЕРГЕТИКАТА

Е-поща: e-energy@me.government.bg

МИНИСТЪРА НА ИКОНОМИКАТА

Е-поща: e-docs@mi.government.bg

Относно: Становище на Българска минно геоложка камара по обявен на 09.12.2024 г. Проект на Закон за държавния бюджет на Република България за 2025

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕЗИДЕНТ,

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ПРЕДСЕДАТЕЛ НА НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ,

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,

УВАЖАЕМИ ДАМИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,

Възразяваме и сме категорично против срещу всички предвидени в Проекта на Закон за държавния бюджет на Република България за 2025 (ПЗДБРБ) предложения за изменение на Закон за подземните богатства (ЗПБ), публикуван на официалната интернет страница на Министерство на финансите на 09.12.2024 г.

Оспорваме верността на мотивите, с които Министъра на финансите и Министерски съвет обосновават предложенията за ЗПБ.

Не са налице условия и предпоставки за въвеждане на нов данък за група субекти (концесионери), чрез които държавата, едностранно и необосновано променя размера на ползите, които получава от добива на подземни богатства.

Предложената нова данъчна тежест е нецелесъобразна и незаконосъобразна.

Предложените промени в ЗПБ не са обсъждани с минно-добивния бранш и за първи път ги видяхме на 09.12.2024 г. след публикуването на (ПЗДБРБ).

Липсва анализ, който да аргументите предложените промени, ефекта от тях и как ще се отрази на минно-добивния бранш.

Държавата злоупотребява с правата си и силово налага допълнителна данъчна тежест, като представя липсата на основание за повишаване на сегашните размери на „концесионните плащания“ предвидени в ЗПБ, като „барьерите за актуализиране на концесионните плащания за лицата, добиващи подземни богатства по смисъла на Закона за подземните богатства“. Нова данъчна тежест постави предприятията в условия да работят на загуба, които в противоречие с националното и европейско законодателство.

Категорично предложените промени в ЗПБ не осигуряват и няма да осигурят на по-справедливо и актуално ниво на заплащане за правото за добив на подземни богатства на територията на страната, които са изключителна държавна собственост.

Размерът на икономическата изгода от добива на подземни богатства от едно находище не се установява от „финансово-икономическите концесионни анализи, представяни от кандидатите, заявили предоставяне на концесия за добив, съгласно ЗПБ“, а едва след като се сключи договора за концесия и концесионерът започне да изпълнява задълженията си. „Финансово-икономическите концесионни анализи, представяни от кандидатите, заявили предоставяне на концесия за добив, съгласно ЗПБ“, са един начален документ, който отразява намеренията и прогнозите на кандидатите концесионери, който след сключване на договора за концесия, се оказват неизпълними и постижими поради факта, че държавата чрез своята изпълнителна и законодателна власт не осигурява условия за това. Противоречивата законодателна рамка, продължителни административни процедури, липса на решение за достъпа до земя, липса на административен капацитет и експертиза в местните администрации са пречки, с която се концесионерът се сблъсква и не е можел да предвиди, когато е съставял „Финансово-икономическите концесионни анализи, представяни от кандидатите, заявили предоставяне на концесия за добив, съгласно ЗПБ“. Т.е. представените през последните години финансово-икономически концесионни анализи и изведените от финансовите модели показатели за ефективност на проектите /концесиите/ не могат да се ползват, като източник за данни за реалната ситуация. Предвид това не е вярно заключението че размерът на концесионно плащане, съгласно действащите методики – приложения, към Наредбата за принципите и методиката за определяне на концесионното възнаграждение за добив на подземни богатства по реда на ЗПБ (Наредба), не осигуряват справедливо разпределение на икономическите ползи между концедент и концесионер.

Неправилен е извода, че след като концесионер на находище заявява удължаване срок на договора за концесия, е постигнал резултатите от Финансово-икономическите концесионни

анализи, представяни от кандидатите, заявили предоставяне на концесия за добив, съгласно ЗПБ“. В сегашната нормативна база са предвидени достатъчни регулации и облагания, които осигуряват принципа на справедливо разпределение на ползите от добива на подземни богатства.

Концесионерите не могат да упражняват добив, защото държавата не е осигурила условия за това. През този фокус звучи цинично, държавата да твърди, че концесионерът умишлено блокира находище и въвеждането на данъка би довело до стимулиране на оптималната експлоатация на находищата на подземни богатства, би компенсирало пропуснатите ползи на държавата и обществото от неререформираната и неосъвременена нормативна уредба и би подобрило значително размера на приходите в държавния бюджет от експлоатацията на находищата за подземни богатства.

Подобни решения нарушават принципите на справедливо данъчно облагане. Нарушава се принципът на равнопоставеност, недопускане на дискриминационно третиране и на свободна конкуренция. На практика се предлага двойно данъчно облагане само за минния бранш, като се въвежда данък върху добива в ЗПБ, при запазване концесионните плащания и на общото облагане по Закона за корпоративното подоходно облагане. Предлага се новият данък да е непризнат за данъчни цели по корпоративния закон, което води до облагане с корпоративен данък и на разходите за данък по ЗПБ.

Планираното допълнително данъчно облагане, във връзка с добива на подземни богатства е нарушение на основополагащи принципни положения и добри практики в данъчното право, сред които принципът на равнопоставеността и недопускането на дискриминация при въвеждането на данъчни задължения.

Въвеждането на нов данък би поставило миннодобивните предприятия в неравностойно положение спрямо други индустрии, които нямат подобна комбинирана данъчна тежест. По правило, данъци върху оборота в държави от ЕС се налагат само върху потреблението, а не върху оборота от стопанска дейност на определена група субекти.

С оглед на това обстоятелство, няма логика концесионерите на подземни богатства да бъдат целева група на подобен данък, още повече, че данъците върху потреблението по принцип би следвало да обхващат значителна степен от потреблението, а не само целева част от него.

В допълнение, евентуален допълнителен данък върху приходите от подземни богатства просто би „дублирал“ концесионното възнаграждение, т.е. би създал двойно финансово бреме за концесионерите без да е налице правно основание за това. Съгласно чл.2 от Наредбата за определяне на концесионното възнаграждение за добив на подземни богатства концесионното възнаграждение е цената, която концесионерът заплаща на концедента за предоставеното му право на експлоатация на подземни богатства чрез добив от съответното находище. По Наредбата, концесионното възнаграждение зависи от икономическата изгода, която концесионерът получава от добитото подземно богатство, като размерът на дължимото плащане зависи от рентабилността.

Концесиите за подземни богатства следва да поддържат през целия срок на съответния договор на икономически баланс – равновесието между ползите за страните и разпределението на

рисковете между тях. Въвеждането на данък върху подземните богатства несъмнено ще наруши икономическия баланс на всички договори за добив на подземни богатства.

Новият данък ще има негативно влияние по отношение на инвестиционния климат, устойчивото развитие и опазването на сектора и критичните ресурси, които имаме.

Миннодобивният сектор изисква значителни дългосрочни капиталови инвестиции, които са основа за устойчиво развитие. Въвеждането на допълнителен данък върху приходите (оборота) на дружествата в сектора би увеличило несигурността за инвеститорите и би повишило разходите за компаниите. Това може да доведе до забавяне на бъдещи проекти, отклоняване на капитали към по-благоприятни пазари и спад в конкурентоспособността на Република България като инвестиционна дестинация в този сектор.

Въвеждането на допълнителен данък върху добива на подземни богатства би влязло в противоречие и с международните ангажменти на Република България за насърчаване на устойчиво развитие и опазване на критични ресурси. Европейският съюз (ЕС) активно работи за създаването на предвидима и благоприятна бизнес среда за добив на стратегически суровини, включително мед, която е стратегическа суровина и суровина от критично значение съгласно Регламент (ЕС) 2024/1252 на Европейския парламент и на Съвета от 11 април 2024 година за създаване на рамка за гарантиране на сигурни и устойчиви доставки на суровини от критично значение. Суровините от критично значение са от изключителна важност за ЕС, а достъпът до тях е пряко свързан със осъществяването на Зелената сделка. Също така, тези суровини са от огромно значение за индустрията, стратегическите технологии, климата и околната среда. Облагането с нов данък на тези суровини ще създаде пречка за техния добив, което е в противоречия със стратегията на ЕС за създаване на рамка за гарантиране на достъпа до сигурни, стабилни и устойчиви доставки на суровини от критично значение.

Предприятията в сектора не само създават работни места, но и инвестират в инфраструктура и социални проекти, като спомагат за развитието на местните общности. Всяко увеличаване на данъчната тежест би довело до намаляване на тези инвестиции, което би оказало пряко негативно въздействие върху икономическата и социалната устойчивост на регионите.

Повишените разходи ще доведат до съкращения на работни места, което би увеличило социалното напрежение и би влошило икономическата ситуация. Миннодобивната индустрия в България е сред най-големите работодатели на инженерни и други висококвалифицирани кадри, чието намаляване би засегнало не само индустрията, но и свързаните сектори като образование и научноизследователска дейност.

Следва да бъде отчетен и фактът, че съпоставено с други индустрии, миннодобивният сектор значително реинвестира генерираните средства в местните икономики, инфраструктура и иновации. Тези инвестиции не само подпомагат устойчивото развитие на сектора, но също така създават дългосрочни икономически и социални ползи за регионите. Налагането на нов данък върху добива на подземни богатства би намалило способността на предприятията в сектора да реинвестират в иновации и модернизация на дейността си, което би могло да забави напредъка в повишаване на ефективността и екологичната устойчивост.

Редица миннодобивни предприятия са основни инвеститори в екологични и социални проекти, които насърчават устойчивото развитие на местните общности. Намалването на наличните ресурси за подобни инициативи ще има дългосрочен отрицателен ефект върху опазването на околната среда и социалната интеграция в регионите.

Планираните изменения, ако бъдат приети, биха могли да окажат значително неблагоприятно въздействие върху оперативната дейност и бъдещите инвестиционни планове на предприятията в сектора.

УВАЖАЕМИ ДАМИ И ГОСПОДА,

Като имаме предвид всичко изложено по-горе, настояваме да бъдат оттеглени всички предвиждания за въвеждане на „данък върху добива на подземните богатства“ заложен в проекта на Закон за държавния бюджет на Република България за 2025 и предлаганите в тази връзка изменения на Закон за подземните богатства, публикуван на официалната интернет страница на Министерство на финансите на 09.12.2024 г.

Инж. Драгомир Драганов
Председател на УС и на БМГК